

če bi se grom in strela spustila vanj in ga ubila? O joj, o joj! Bogdan Bogdan, kaj bo s teboj?

Od samega strahu ni mogel Bogdan izpustiti cevi. Tako lepi obrazek se je spačil, in potok solzâ mu je oblil lica. In kričal je, kričal kakor ptič v precepu in ni prej odjenjal, da ga je moral rešiti sam Nace. Nace je to rad storil. In še rajši bi bil to storil, ko bi bil videl, da ga gledata gospod in gospa ... A ko je bil spet sam pri delu, je le vzdihnil:

»Žvirca sitna!«

Bogdan je pa tedaj k sreči že pripovedoval papanu in mami, kakšna »huda reč« je notri v tisti piščali in kako hrope in pljuje, da je groza.



Jos. Vandot:

Leš v zameni.

(Povest.)

(Nadaljevanje.)



In Leš se je ozrl nemirno okrog sebe. Madro je potisnil na oči in se je spustil kar v tek po strmini. Toda dolgo časa ni mogel teči, ker mu je kmalu pošla sapa. Pa je pričel počasneje stopati navzgor, in ga je bilo res vedno bolj strah. In spet je pričel govoriti na glas: »Saj nisem tako hudoben. Samo neumen sem. In v neumnosti sem podstavil Petru tisti kolec. V neumnosti sem zasmehoval škrate, pa tudi botrêu sem se prejle nalagal samo iz neumnosti. Saj mi je zdaj žal, ker sem Petru storil hudo. Zato me pa pustite v miru, vi strahovi, pa tudi vi, rdeči škratje, me pustite v miru! Bom pa od danes naprej priden ...!«

Pa se je Hladnikov Leš zdaj res kesal svoje hudobnosti. Kar peklo ga je v srcu in grizlo nekaj bridkega, in bal se je, in strah ga je bilo. Zato je pa sopel na vso moč navzgor, da pride čimprej iz samote. Pričelo se je mračiti, še preden je Leš prišel na vrh. Globoko pod njim je ležala dolinica, že vsa zavita v večerni mrak. A nad njim sta se užigali na modrem nebu dve drobni, komaj vidni zvezdici. Leš pa še vedno ni bil na vrhu strmega klanca. Zato ga je bilo pa vedno bolj strah, in vedno bolj nemiren je postajal. — »Ničesar hudega ni bilo,« si je ponavljal. »O, sliši me, Peter, in tudi vi, škratje, me slišite! Bila je norčavost, samo moja norčavost ...«

Toda, hvala Bogu! Prisopihal je vrh strmine in se je ozrl na planotico, ki je ležala nedaleč pod njim. V mraku je razločil samotne hišice. Odvalil se mu je od srca težak kamen, in oddahnil se je globoko. Že se je hotel spustiti v dir in steči navzdol. Tedaj pa obstane in se ozre ves preplašen okrog sebe. Zdi se mu, da nekaj šumi kraj poti v goščavi, plahuta in se vzpenja in hrope s čudnim, strašnim glasom. Divji strah se poloti Leša, in od strahu ne more premakniti nog. Strmi in gleda v

goščavo in poslušaj in se strese. Tisto prhutanje in hropenje postaja vedno glasnejše in strašnejše, da se Lešu kar naježe lasje. — »Saj sem vedel, da me nocoj dobé škratje,« zasope v strahu. »Glej, vstajajo iz zemlje in rogovilijo od veselja, ker so me pričakali... Saj sem rekel — o, saj sem si mislil, da pridejo... Beži, beži, Leš, če le moreš! Beži, dokler te škratje ne dobé v svoje kremplje!«

In Leš je sebe ubogal. Kar na sani se je zavalil, pa jih je potisnil naprej. Sani so odfrčale z njim po strmem klancu, a Leš jih v svojem strahu niti voditi ni utegnil. Tu in tam se je ozrl nazaj, da vidi, če res hiti strah za njim. Toda v gostem mraku ni mogel nič razločiti. Goščava tam gori je že zatonila v temi, in pod Lešem so se zasvetila ozka, razsvetljena okenca samotnih hiš. Takrat pa je zaplahutalo nad Lešem nekaj velikega, črnega v zraku. Zavreščalo je z groznim glasom, da se je fant stresel. — »Ojoj!« je zavpil. »V zrak so se dvignili škratje, pa planejo name in me raztrgajo...!«

Sani so pribrзеле že globoko dol pod klanec. Letele so same kakor divje. In tisti hip so zadele ob samotno smreko, ki je stala kraj pota. Vzpele so se napol in so zaškrtnile. Leš pa je zletel z njih. Z glavo je priletel ob trdo smreko. Zasvetilo se mu je pred očmi, in v glavi ga je zbolelo tako, da je omahnil in obležal na snegu. Prav milo je pričel stokati in se gladiti po bolečem čelu. — »Škrat me je vrgel — škrat me je prevrgel s sani,« je ječal in je zaman poizkušal, da vstane. »O, ni me mogel ujeti, zato me je pa prekotalil s sani. Saj sem ga videl, kako je plahutal po zraku — pa me je...«

Lešu se je naposled posrečilo, da je vstal. Še enkrat se je pogladil po boleči glavi in se je ozrl po strmini. Toda videl ni nikogar nikjer. Zato se je oddahnil in je pogledal po saneh. Dasi je bilo že temno, je vendar videl, da se je odlomila sanem desna krivina. Hudo mu je bilo, da bi se bil skoro na glas razjokal. Strmel je na odlomljeno krivino, in v srcu ga je peklo in mu govorilo: »Ali zdaj vidiš, Leš? Ni te preganjal škrat, pa tudi škrat te ni treščil ob smreko, da se ti je posvetilo v glavi. Tvoja hudobnost je bila, Leš, samo tvoja hudobnost, ki se je zdaj maščevala nad tabo. Pa si poizkusil, kar je moral pretrpeti Citrarjev Peter zaradi tebe. Zdaj vidiš, kako je prijetno, če se človeku razbijejo sani in sam tebebi z njih. Ali vidiš zdaj, Leš? Ali ti je dobro in ugodno? Pa boš še hudoben in boš še delal drugim hudo? Kaj, Leš?«

Lešu je bilo hudo, ko je poslušal tisti bridki glas. Kar glavo je sklonil in je pričel naglo in glasno sopsti. Pograbil je odlomljeno krivino in jo vrgel na sani. Potem je pa prijel za krivino, ki je bila še ostala cela, in je vlekel sani za sabo po položnem klancu do hiše, ki je stala nedaleč tam. In molčal je vso pot, ker mu je bilo v srcu hudo. Naglo je šel naprej in prišel kmalu do doma. Stopil je v razsvetljeno, prijetno zakurjeno izbo. Vsedel se je na klop kraj peči in si pričel sezuvati čevlje. Nikogar ni bilo v izbi. Mati je kuhala večerjo v kuhinji, oče pa je pokladal živini v hlevu. Mali Cenek in mala Uršika pa sta sedela pri materi ob

ognjišču in sta gledala, kako meša mati lepo dišeče ajdove žgančke. Leš se je že sezul. Pobrskal je pod klopjo in je izvlekel izpod nje lesene cokle. Nataknil si jih je na noge. Še enkrat se je pobožal po bolečem čelu, vzdahnil je težko in je šel počasi v kuhinjo.

»Oj, Leš!« sta zaklicala Cenek in Uršika, ko sta zagledala bratca. »Ali si prišel, Leš?«

»Prišel,« je odgovoril Leš in se je vsedel kraj ognjišča na stolec.

»Seveda, dosti ni manjkalo, pa bi ne bil prišel. Opravka sem imel s prebitimi škrti, pa še hudega opravka. Ongavemu Petru iz Loga so skoro ušesa potrgali. Sani so mu prevrgli pod klancem z drvni vred. In ongavi Peter je strašno jokal. Jaz sem se mu pa smejal. Petru sem se smejal in prebitim škratom. Zato so bili pa škratje hudi name. Hej, tam gori nad kapelico so me počakali. Zarjovel so, zaprašili so se za mano, name so se vrgli in na moje sani. Jojmene! Pa so mi strli krivino, odspredaj so mi jo odžagali in — lop! — so me po glavi, da mi čez noč zraste na nji gotovo debel rožiček. Oh no...«

»Mamica! Mamica!« je zavpila mala Uršika in je zbežala materi pod predpasnik. »Leša so škratje. Nabili so ga... Oj, mamica!«

In Uršika se je tresla. Cenek pa je vtaknil prst v usta in strmel s široko odprtimi očmi na pripovedujočega bratca. No, Leš je pripovedoval in se ni zmenil za strah, ki je zgrabil bratca in sestrico. In še je pripovedoval, pa ni niti zapazil očeta, ki je bil stopil v kuhinjo in obstal pri vratih in poslušal. Ravno je Leš pripovedoval o strahu, ki je plahutal in hrkal nad kapelico, ko je stopil oče do njega in ga pograbil za rame. »Ti bom jaz pokazal strahove!« se je oglasil z jeznim glasom. »Hudobnež, jaz ti pokažem, kako izgledajo strahovi! Le hitro za mano v izbo, pa ti pokažem!«

In oče je potegnil Leša iz kuhinje. V izbo ga je vlekel in ga prijel prav trdo. Leš se je zvijal in moledoval. No, pa mu vse ni nič pomagalo. Vse je moral povedati po resnici in po pravici. Vse o kolcu in o Citrarjevem Petru in o laži pri Drčarjevem botrču. Pa tudi o polomljeni krivini je povedal in o strahu, ki je prhutal in renčal v goščavi za kapelico. Oče ni rekel nič, le roko je iztegnil in vzela s police gorke šibo. Pa je bilo zdaj Hladnikovemu Lešu gorje — gorje, da se popisati ne da...

Mati je skuhala žgančke in jih je prinesla v veliki skledi v izbo. Za njo sta pritekla Cenek in Uršika in sta se skobacala za mizo. Ozirala sta se okrog in okrog in iskala z očmi bratca. Naposled sta ga le zagledala. Leš se je bil spravil na peč. V kot se je bil stisnil, pa se niti ganil ni. Bratec in sestrica sta ga gledala vsa začudena. In Cenek je iztegnil ročico, pa se je zasmejal. In je rekel: »Škrata si videl, Leš? Oj, saj si ga res videl... Oče so rekli, da ti ga pokažejo. Pa te je zdaj strah, Leš, ker si videl škratca. Zato si se pa skrila na peč, da te ne zagrabijo škratec. Ali ni res, Leš?«

Leš se ni genil. V zid se je obrnil in molčal. Molčal ves čas, ko so večerjali oni doli pri mizi, in ni šel s peči. Bratec in sestrica sta šla

potem spat v sosedno izbico, pa tudi oče je odšel, in mati je upihnila luč in je odšla za očetom. Leš je pa ostal sam v izbi. Vrgel je nase debel plašč in se zleknil po zapečku. Preden je pa zaspal, je rekel sam sebi: »Peter je kriv vsega, samo Citrarjev Peter. Zaradi njega me je bilo strah nad kapelico, in zaradi strahu se mi je zlomila krivina pri saneh. In zaradi Petra sem bil tepen, oj, kako tepen! Zato me pa počakaj, ti Peter! Zagodla si bova in zaplesala, da bo joj! Le počakaj, Peter!«

In Leš je skrčil prste v pest. Zažugal je z njo v črno temo dvakrat, trikrat. Potem pa se je zavil v suktnjo in je čakal, da pride odkod spanec...

No, Citrarjev Peter ni slišal Leševih groženj. In če bi jih tudi bil! Kaj za to? Nasmejal bi se bil in bi se ne bil bal. Čemu? Saj vse te grožnje niso bile vredne, da se jih človek boji. Še najmanj pa Citrarjev Peter. Saj ni bil storil Lešu nič hudega. Leš sam mu je pa prizadejal zadosti hudega. Pa Peter mu ni grozil zaradi tega. Peter je lepo povedal očetu, da se je ponesrečil s sanmi gori pod klancem, pa niti zatožil ni očetu Leša. Smilil se mu je, in je vedel, da bo Leš doma tepen, ako Peter pove očetu, da je vse nesreče kriv samo Leš. Zato je pa molčal, in tudi oče ni vprašal ničesar več. Samo potrepljal je Petra po rami, pa je rekel: »Že dobro, Peter! Popravili bomo sani. Zakaj smo pa mizar? Hvala Bogu, da se hujšega ni pripetilo.«

In oče je bil zadovoljen, Peter pa tudi. Šel je v zakurjeno izbo, za peč se je vsedel in je posadil svojega triletnega bratca Lukca na kolena. Desetkrat ga je zaujčkal, da je bil mali Lukec ves zadovoljen in vesel. — »Se, se — se!« je vriskal, in Peter ga je ujčkal in še ujčkal in prepeval: »Hop — hop, Lukec, oj, hopsasa! Kaj ni lepo, Lukec? Kaj ni lepo, če smo veseli in dobrega srca? No, glej — no glej! Kako lepo skačeš na mojih kolenih, kot bi res jahal pravega konja... Oj, hopsasa, ti Lukec!«

Peter se je smejal in je ujčkal. Mali Lukec pa je vriskal in tleskal s svojimi debelimi ročicami. »Hopsasa!« je vriskal, in smeh mu je rdečil vedno bolj polna in zdrava ličeca.

3.

Hladnikovega Leša so mučile tisto noč na peči čudne sanje. Nemirno se je premetaval, sopel težko, in zdelo se mu je, da mu leži na prsih huda môra. Spet in spet se je prebudil. Gledal je okrog sebe v temo in strmel, dokler mu spanec ni spet zaprl oči. V sanjah je slišal čudno in strašno plahutanje. Videl je pred sabo dvoje velikih, živo gorečih oči. Uprte so bile vanj tako grozno, da je nehote zavpil in se prebudil. — »Kaj pomeni to?« se je izpraševal strahoma. »Pa ne, da se je splazil škrat za mano v hišo in gleda zdaj in čaka prilike, da me zaduši? — Oj, bilo bi strašno, bilo bi strašno!«

In je spet zaspal; toda samo za par trenutkov. In spet so prišle tiste oči od nekod iz teme in so gledale in strmele vanj — in Leš se je spet prebudil. »Da bi že minila ta noč!« je vzdihnil. Pričel je moliti in molil

tako gorko kakor še nikoli. Po molitvi se je nekoliko pomiril. Toda komaj je zaspal, spet so bile tu tiste strašne oči. Gledale so vanj in nepremično se svetile kakor žareče oglje. In Leš se je prebudil in pričel spet moliti, da bi pregnal z molitvijo tiste oči. Zavedal se je, da je to nemara sam bognasvaruj, ki je prišel ponj in ga bo zaradi njegove hudobnosti odnesel s sabo. Zato se je polotil Leša še hujši strah. Kar križal se je in ponavljal neprestano: »Saj ne bom več hudoben. Priden bom in bom ubogal in se učil, da ne bom sedel še štiri leta v prvem razredu... Usmili se me, o strašni bognasvaruj! Pusti me v miru, saj ne bom več hudoben. Samo danes se me še usmili! Jutri bom pa že priden, res da bom... Ti angelvaruh, mi stoj na strani, da premagam hudobo črno!«

Svetlikalo se je že za zamrznjenimi okni, ko je Leš šele dobro zaspal. Toda spal ni dolgo časa. Zakaj oče je prišel v izbo in ga je zbudil prav nemilo. »Vstani, pa napravi se!« je velel. »K maši greva.«

Leš se je pretegnil na zapečku; oči si je pomel in je naglo vstal. Bal se je očeta. Toda bil je še ves vrtoglav. Glava ga je bolela hudo. Neprestano si je mel oči, ki so mu bile vse krmežljave. Odšel je v kuhinjo, in ko si je umil obraz v mrzli vodi, mu je postalo nekoliko bolje. Potem si je pričel oblačiti pražnjo obleko in je bil tako hitro gotov kot še nikoli. Urno je posrebal gorko mleko, ki mu ga je mati postavila na mizo. Potem se je stisnil v kot, sedel tam in ni črhnil besedice. Čakal je, da se oče obleče, in to je trajalo precej časa. Domislil se je Leš noči in tistih strašnih oči, ki so ga gledale. Zdrznil se je, a strahu in groze ni bilo več v njegovem srcu. — »Eh, kaj tiste oči!« si je rekel. »Saj ni bil škrat, ki me je strašil ponoči, pa tudi črni bognasvaruj ne. Čemu bo hodil semkaj? Mar samo radi mene? Saj se ne izplača, da bi hodil samo zaradi mene... Spal sem slabo in sem zato sanjal hude sanje. Nič drugega ni bilo. Pa sem se plašil in se bal. Ni bilo vredno, ni bilo vredno...«

Oče se je medtem napravil in si oblekel bel kožuh. Madro (kučmo) si je nataknil na glavo, in potem sta šla z Lešem. Oče je delal velike korake in je trdo stopal, da je škripalo pod njegovimi petami. Molčal je vso pot. Le tupatam je pogledal na Leša od strani in zamahnil z roko, kakor da pre-mišlja nekaj resnega in važnega. Leš je stopical naglo kraj očeta, pa je tudi molčal. Šele, ko sta prišla do samotne kapelice, je Leš izpregovoril, ker se je domislil tistega strašnega prhutanja, ki ga je bil slišal snoči v goščavi. »Oče!« je dejal Leš. »Glejte, tamle za tistimi smrekami je pa snoči strašilo. Kar groza me je bila... Kaj je pač moglo biti? Ali so bili škratje ali kali?«

Oče ga je pogledal, in obrvi so se mu namršile. »Hm,« je zagodel in je stopil v goščavo. Leš je stopil za njim, in ustavila sta se pod visoko, košato smreko. Leš je zagledal tam zajca, ki je ležal pod drevesom v snegu. Ves je bil zmrzel in že objeden. Še celo oči ni imel več. Iz globokih, praznih jamic sta mu gledala strah in smrt.

»Ali vidiš?« mu je dejal oče resno. »Žival je zmrznila. Snoči je pa prišel jastreb. Oči mu je izkljuval in se gostil z njegovim mesom. Pa si ga

ti splašil. Od tod tisto plahutanje ... Samo jastreb je bil, ti si pa mislil, da je strah. Strahov ni na svetu, Leš. Strahove vidi le slaba vest, tudi tvoja, ker si hudoben in malopriden. Samo to je, Leš!«

Leš je povesel glavo in je stisnil ustne. Ničesar ni rekel, ampak šel molče za očetom po strmini navzdol. In besedice nista več izpregovorila vso pot, ki se je vlekla dobro uro. Prišla sta v farno vas v pravem času in sta se napotila v cerkev.

Po maši sta šla naravnost do Citrarjeve hiše, da tam počakata popoldanskega nauka. Tako je delal Hladnik vsako nedeljo že od mladih dni, ker sta si bila s Citrarjem velika prijatelja. Pa tudi kosil je Hladnik vsako nedeljo pri Citrarjevih, in z očetom je kosil tudi Leš vsako nedeljo tam. Seveda, Leš je bil tega jako vesel, ker se je po kosilu lahko zmuznil na vas, da tam malo poveselejači in porazgraja z vrstniki. Tako zabavo je ljubil Leš nad vse. Zato je bil tudi danes ves srečen, ko je stopil iz cerkve. Pozabil je bil na hudo noč, na strahove in na škrate. Še poznalo se mu ni več, da je slabo spal, in da je obljubil, da ne bo več hudoben in malopriden. Še na misel mu zdaj ni prišlo vse to. Ugibal je le, koga in kako bi premlatil po kosilu. Zato pa je že žvižgal, ko je stopal za očetom proti Citrarjevi hiši, ki je stala sredi vasi. No, danes se je pa Leš zmotil. Po kosilu je res vstal izza mize. Za peč se je usedel in se je pričel počasi pomikati proti durim. Že je bil konci klopi, in treba mu je bilo samo še skočiti, pa bi bil pri vratih. Leš je že prežal, kdaj se bodo odprla vrata, da smukne v vežo. A oče, ki se je za mizo pogovarjal s Citrarjem, ga je opazoval. Ko so se odprla vrata in je stopila Citrarjeva mati v izbo, je Leš skočil na noge. Tedaj pa se oglasi oče in reče: »Tu ostani! Pogovorimo se o tebi. Nikamor ne pojdeš!«

Leš se je potuhnil nazaj na klop. Ugriznil se je v ustne, da ga je zabolelo. Glavo je povesel in pričel drsati z nogo po tleh. Nehoté je jel poslušati, kaj pravi in govori oče za mizo. Pa dobrega ni slišal. Oče se je pritoževal čezenj in pravil ves žalosten, kak nepridiprav je Leš, in da ga ne more poboljšati niti palica. V šoli ni nič prida, doma nič prida, med svetom pa še najmanj. Oče se je pogladil po laseh, pa je rekel Citrarju: »Z doma ga dam. Pri tujih ljudeh naj se priučí pridnosti in reda ... Zato te prosim, Citrar, vzemi našega Leša! Vsaj za poskušnjo ga vzemi! Poznam te, Citrar, in vem, da ga priučíš vsemu, česar je treba dobremu otroku. Ti znaš in boš tudi ukrotil tega poba, če bi ga ves svet ne mogel ... Kako, Citrar, ali hočeš?«

»Hm,« je odvrnil Citrar, ki je bil mož kratkega govorjenja in nagel v delovanju. »Ga vzamem. Veš, tebi na ljubo ... Naj bo! Privedi mi ga, kadar hočeš! Vzamem ga v šolo.«

»V nadlego ti bo, Citrar, vem,« je še menil Hladnik. »A veš, kaj ti bom rekel? Da ti ne bo preveč sitno rediti dveh, bova zamenjala! Vaš Peter naj gre z mano na Srednji vrh, naš naj pa ostane pri vas. Če hočeš, kar pustim ga tukaj in vzamem po nauku Petra s sabo ... Ali bo prav tako, Citrar?«

»V božjem imenu!« je odvrnil Citrar odločno. »Ni, da bi se dobre reči kovale ves dan, človek jih mora izvršiti takoj. Naj bo, Hladnik, ker si ti... Peter, hej, Peter!« je zaklical potem. »Ali slišiš, Peter?«

Peter je naglo pritekel iz kuhinje, kjer je bil ujčkal maloga Lukca. Stopil je do mize in vprašal očeta: »Kaj pa, oče? Klicali ste me, pa sem prišel.«

Citrar je zakašljaj in rekel: »Tu sva se s Hladnikovim stricem zmenila o tebi. Pa sva se domenila, da greš še danes z njim na Srednji vrh. Tam ostaneš, dokler te ne pokličem nazaj. Mogoče ostaneš tam leto dni; mogoče še dalj... Kar materi povej, naj pripravi tvoje reči. Po nauku odideš s Hladnikovim stricem. Saj greš rad, Peter?«

Peter se je začudil in skoro verjeti ni mogel. »Seveda grem rad, oče,« je odgovoril. »Če ukažete, pa grem... Saj mi ne bo hudega na Srednjem vrhu. Zato pa grem, oče!«

Hladnik je pobožal fanta po laseh, pa mu je dejal: »Priden pobič si, Peter! Ne bo ti slabega pri nas. Še dolgčas ti ne bo. Kar meni verjemi, ne bo ti hudega.« — Potem se je Hladnik ozrl k peči, kjer je sedel Leš ves preplašen in obupan. »Leš, sem stopi!« mu je velel. »Slišal si, kaj sva se ravnokar zmenila s Citrarjevim stricem. Zato stopi semkaj! Ali si slišal?«

Počasi se je dvignil Leš s klopi. Počasi je pristopil k mizi. Obstal je tam in povésil glavo. Oče pa ga je gledal in dél: »Ti boš ostal tu pri Citrarjevem stricu. Citrarjev stric te bodo učili pridnosti in reda. Dokler se ne privadiš temu in se ne poboljšaš, ne boš prišel domov! Ne za urico ne...«

Leš je dvignil glavo in pogledal v očeta. V prvem trenutku je mislil, da se oče in Citrarjev stric samo šalita. A zdaj je videl v očetovem licu vso trpko in bridko resnico. Solze so se mu udrle po preplašenih licih. Sklenil je roke, zajokal in izpregovoril proseče: »Oh, nikarte, oče! Nikarte! Saj bom priden in vam ne bom delal več hudega... Lepo vas prosim, oče! Ne pustite me tukaj, da bi služil! Vzemite me rajši spet s sabo domov! Saj sem rekel, da bom priden... Oh, oče...«

Oče je zamahnil z roko in rekel z neizprosno trdoto: »Kar je sklenjeno, je sklenjeno. Prej bi bil priden, pa bi ne bilo tega treba. In konec besedi! Jutri ti kdo prinese tvoje stvari s Srednjega vrha. Tu ostaneš, pa je opravljeno!«

Leš se še vedno ni vdal in ni hotel molčati. »Nikarte, oče!« je moledoval. »Samo danes naj grem še z vami, boste videli, kako bom priden... Glejte! Saj me čakajo jutri Drčarjev botrč, da jim zvožim še zadnja drva iz gozda. Pa kaj porečejo Drčarjev botrč, če me ne bo? Zato pa moram z vami — zato me pa pustite, oče, da grem domov... Ne bom ostal pri Citrarjevih — pa ne bom...«

»Bomo videli, bomo videli,« je rekel oče s svojim trdim glasom. »Čez leto dni bomo videli! A zdaj se pripravi, da gremo v cerkev.«

Res so že pritrkavali zvonovi v visokem zvoniku. Ko jih je Leš slišal, je zajokal, da bi se bil zasmilil trdemu kamenu. A ni se smilil očetu, pa tudi Citrarju ne. Smilil se je samo Petru. Ta ga je prijel za suknjič, pa mu je

rekel prijazno: »Ne jokaj, Leš! Saj ti né bo hudega pri nas. Z Lukcem se boš igral in ga boš ujčkal. Naš Lukec se ujčka nad vse rad. Nikar ne joči! Saj se tudi jaz ne jočem, ker moram z doma. Slišiš, Leš?«

Leš je zapihal kakor mačka pa dregnil Petra od sebe. Naglo je zgrabil svojo madro in zbežal iz hiše. Tekel je proti cerkvi in se še zmenil ni za svoje tovariše, ki so ga klicali pod lipo. Naravnost v cerkev je tekel in za širok steber se je stisnil. Sopel je na vso moč, in po licih so mu še vedno tekle debele in vroče solze. A hipoma se je zavedel, da je v cerkvi. Obrisal si je solze in se je pomiril. Šklenil je roke in se zagledal v oltar, ki se je svetil v nebrojnih lučkah. — In Leš se je spustil na kolena. S sklenjenimi rokami je zaprosil: »O daj, ljubi Bog, da grem po nauku domov! Saj ne morem ostati pri Citrarju, res ne morem ... Ljubi Bog, daj! Priden bom od zdaj naprej in nikoli več ne bom hudoben ... Usmili se me, o ljubi Bog!«

Pri nauku se je Leš pomiril. Pa je bil prepričan, da so se z njim pri Citrarju samo malo pošalili in ga hoteli oplašiti. Zato je počakal očeta pri cerkvenih vratih in mislil, da se napotita kar domov, pa bo tako vse dobro. A kako je bilo? Prišel je oče, a ni se obrnil na desno, da bi šel po cesti domov. Obrnil se je na levo in stopil na pot, ki je držala naravnost do Citrarjeve hiše. Leš se je prestrašil in skočil za očetom. »Oče!« ga je nagovoril s plašnim in boječim glasom. »Ali ne greva domov?«

»Ti si od danes naprej pri Citrarju doma,« je odvrnil oče in ga niti ni pogledal več. Stopil je naglo naprej. Leš je pa sklonil glavo, in v srcu ga je zbodlo in speklo nekaj bridkega. Saj je zdaj vedel, da se oče ne šali in da je govoril resnobno. — »Oh, kaj bo pa zdaj?« je spreletelo Leša. »Res bom moral ostati pri Citrarju ... Oh, jaz ne morem; ne morem ... Domov pojdem — pa četudi sam in četudi pobegnem ... Naka, pri Citrarju pa ne ostanem; za ves svet ne ostanem! Pobegnem — pobegnem ... In ko bom doma, me ne spravi nihče več od doma. Če me drugi ne bo branil, me bodo pa mati. In Cenek in Uršika ... Pobegnem — pobegnem ...«

In Leš se je obrnil in stekel naravnost proti cerkvi. A še trikrat ni skočil, že ga je zagrabil oče za suknjič in ga potegnil nazaj. »Ti seme nemarno!« se je razsrdil. »Glej ga! Pobegniti hoče! Pa ne boš pihal kaše, ti kavelj presukani! Alo, pred mano, da te imam pred očmi! Naprej!«

